

TIEDOTE YKSITYISTEIDEN TIEKUNNILLE

Uusi yksityistielaki tuli voimaan 1.1.2019. Lainmuutoksen myötä moni asia yksityisteiden osalta muuttuu eikä kaikilta osin parempaan suuntaan.

Seuraavassa joitakin keskeisiä asioita, jotka täytyy ottaa huomioon jatkossa yksityisteiden asioita hoidettaessa ja joitakin asioita vain muistin virkistämiseksi.

TIELAUTAKUNTA

Tielautakunnat tai kuten Hartolassa on ollut tiejaosto lakkautetaan viimeistään 31.12.2019. Tällä hetkellä ei ole vielä tiedossa, mikä taho jatkossa päättää Hartolassa yksityistieavustusten jaosta. Asiasta päättäminen vaatii Hartolassa hallintosäännön muuttamista, jossa yhteydessä päätetään avustuksen myöntäjästä. Oletus tällä hetkellä on, että jatkossa asiasta päättää tekninen lautakunta, mutta päätöksiä asiasta ei ole tehty.

YKSITYISTIEAVUSTUKSET

Kunta voi jatkossakin myöntää yksityistieavustuksia oman harkintansa mukaisilla ehdoilla. Uuden yksityistienlain myötä kunnankin avustuksen myöntämisen ehtona on järjestäytynyt tiekunta. Joidenkin tietojen mukaan ns. sopimusteille ei voida kunnan avustusta jatkossa myöntää ja tämä on yksi asia, jota tässä ollaan hiukan ihmetelty.

Valtioltakin voi edelleen hakea avustuksia yksityisteille, mutta käytännössä avustusta voi saada vain teiden ja siltojen parantamiseen ja lossien käyttökustannuksiin. Valtion avustuksen ehtonahan on ollut jo kauan, että hakija on järjestäytynyt yksityistie.

YKSITYISTEIDEN ILMOITTAMISVELVOLLISUUDET

Kaikkien järjestyneiden tiekuntien tulee ilmoittaa tämän vuoden aikana Maanmittauslaitoksen yksityistierekisteriin tiekuntansa tiedot. Ilmoittaminen tapahtuu erityisellä lomakkeella MML:n kotisivujen kautta. (Maanmittauslaitos – yksityistierekisteri – ilmoita tiekunnan tiedot)

Lomakkeen pakollisia tietoja ovat: kunta, jossa tie sijaitsee, tien nimi, tiekunnan nimi, jos eri kuin tien nimi ja yhteyshenkilön yhteystiedot. Niitä ovat toimitsijamiehen tai hoitokunnan puheenjohtajan nimi kokonaisuudessaan (kaikki etunimet ja sukunimi), hänen osoitteensa, sähköpostiosoitteensa ja puhelinnumeronsa.

Toinen ilmoitusvelvollisuus koskee kaikkia yksityisteitä, myös järjestäytymättömiä tiekuntia.

Liikennevirasto, jonka nimi on tämän vuoden alusta muuttunut Väylävirastoksi edellyttää kansallista tie- ja katutietojärjestelmäänsä varten saavansa tiedot seuraavista asioista: tien pysyvät painorajoitukset sekä tiedot liikenteen kielloista ja rajoituksista mukaan lukien tiedot mahdollisista lisäkilvistä. Lisäksi tulee toimittaa kopio kunnan suostumuksista edellä mainittuihin merkkeihin. Kaikista liikennemerkeistä ei ole olemassa kunnan suostumusta eikä vielä ole tiedossa miten niiden osalta toimitaan.

Vapaaehtoisesti voi ilmoittaa esimerkiksi tiellä olevan nopeusrajoituksen ja kelirikkoaikana tiellä olevan tilapäisen painorajoituksen.

Tiedot tulee toimittaa myös siinä tapauksessa, ettei tiellä ole mitään rajoituksia.

Tiedot DIGIROAD -nimiseen järjestelmään toimitetaan sähköpostitse osoitteeseen info at digiroad.fi. Digiroadiin pääsee myös osoitteella: www.vayla.fi/yksityistiet.

Molemmissa rekistereissä olevat ajantasaiset tiedot ovat jatkossa kunnan tieavustuksen ehtona.

TIEKUNNAN PERUSTAMINEN

Tiekunnan voi nyt perustaa kahdella eri tavalla, joko Maanmittauslaitokselta kirjallisesti haettavassa yksityistietoimituksessa tai tulevan tiekunnan osakkaiden itsensä toimesta tiekunnan perustamiskokouksessa, jonka voi kutsua koolle kuka tahansa tulevan tiekunnan osakas.

Osakkaiden itse perustama tiekunta

Jos tulevan tiekunnan osakkaat itse perustavat tiekunnan on koolle kutsumisessa noudatettava samoja ehtoja kuin tiekunnan vuosikokouksen koollekutsumisessa. Osakkaiden itse perustama tiekunta on ilmoitettava Maanmittauslaitoksen rekisteriin ja tiekunta syntyy vasta sitten, kun se on merkitty yksityistierekisteriin.

Omatoimisesti hoidetussa tiekunnan perustamisessa voi olla syytä käyttää asiantuntija-apua erityisesti kunkin osakkaan yksiköitä määrättäessä. Jos tulevan tiekunnan osakkaiden rasi tiedoissa on epäselvyyksiä on syytä hakea yksityistietoimitusta Maanmittauslaitokselta.

Maanmittauslaitoksen perustama tiekunta

Jatkossa yksityistietoimitusta haetaan Maanmittauslaitokselta kirjallisesti. Hakemuksesta on käytävä ilmi seuraavat asiat: mitä haetaan, mitä kiinteistöjä tai aluetta hakemus koskee, hakijan nimi ja osoite ja muut yhteystiedot sekä hakijan tiedossa olevat muut asianosaiset.

Jos hakemus koskee tietä, jonka osakkaat muodostavat tiekunnan tarvitaan vastaavat tiedot tiekunnan toimitsijamiehestä tai vähintään yhdeltä hoitokunnan varsinaiselta jäseneltä.

Maanmittauslaitoksen hoitaessa tiekunnan perustamisen asiantuntemusta löytyy, mutta myös lasku tehdystä työstä on nelinumeroinen.

TIEKUNNAN SÄÄNNÖT

Järjestäytynyt tiekunta voi halutessaan laatia ja hyväksyä itselleen hallintoaan ja muuta toimintaansa koskevat säännöt. Säännöissä pitää mainita ainakin tiekunnan nimi, kotipaikka ja tiekunnan toimielin. Jos säännöissä poiketaan yksityistielain säännöksistä pitää säännöt hyväksyä yksimielisesti. Muussa tapauksessa riittää enemmistöpäätös.

TIEKUNNAN KOKOUSASIA

Tiekunnan kokous voidaan järjestää myös sähköisessä ympäristössä, jos kokouksessa on niin päätetty tai säännöissä niin määrätään.

Päätettävät asiat ovat muun muassa: talousarvio, tilinpäätöksen hyväksyminen, vastuuvapaudesta päättäminen, tieyksikkölaskelman vahvistaminen, tiemaksujen maksuunpanoluettelon ja käyttömaksujen perusteiden hyväksyminen.

Kokouksen ajankohta

Tiekunnan kokous pidetään vuosittain tai jos tiekunnan kokouksessa tai hyväksytyissä säännöissä niin päätetään kokous voidaan pitää vähintään joka neljäs vuosi.

Tiekunnan kokouksen koollekutsuminen

Kokouksen kutsuu koolle toimitsijamies tai hoitokunta tai muu tiekunnan säännöissä määritelty taho.

Kutsu lähetetään joko postitse tai sähköpostitse tai muun ilmoitetun tietoliikenneyhteyden kautta.

Kutsu on lähetettävä aikaisintaan kaksi kuukautta ja viimeistään kahta viikkoa ennen tiekunnan kokousta.

Kutsussa on mainittava ehdotuksesta maksuunpanoluetteloksi ja kokouksessa päätettävistä tienpitoa koskevista merkittävistä asioista.

Ehdotus maksuunpanoluettelosta on oltavat tieosakkaiden nähtävänä kokoukskutsussa ilmoitetussa paikassa tai se on toimitettava tieosakkaille kokoukskutsun liitteenä.

Luettelossa on mainittava tieoikeus, jonka perusteella tiemaksu peritään, maksuvelvollinen tieosakas, tieyksikkömäärä sekä tiemaksu eriteltynä niin, että siitä ilmenee tieyksikkömäärän perusteella perittävä tiemaksu sekä mahdollinen perusmaksu ja muut maksut.

Perusmaksun nimellä voidaan periä käytännössä tiekunnan hallintomenot, kuten pankkikulut, kokoukskutsujen kulut ja muut hallintoon liittyvät kulut tilintarkastuksesta ja mahdolliset kokouspalkkiot jne.

Kokoukskutsussa on syytä olla maininta siitä, että kokouksessa käsitellään myös yksikköjaon muutokset. Jollei muutoksia ole tarvetta tehdä asiantila tulee kuitenkin kirjattua tiekunnan kokouksen pöytäkirjassa. Jos muutoksia on tehtävä asiasta päättäminen on mahdollista, kun siitä on mainittu kokoukskutsussa.

Kokoukskutsussa olisi hyvä olla maininta tieosakkaan velvollisuudesta ilmoittaa kiinteistön omistussuhteissa tai omistajan yhteystiedoissa tapahtuneista muutoksista.

TOIMITSIJAMIEHEN JA HOITOKUNNAN VASTUU, ESTEELLISYYS JA TEHTÄVÄT

Toimitsijamiehen ja hoitokunnan tulee hoitaa huolellisesti tiekunnan asioita. Toimitsijamies tai hoitokunnan jäsen ei saa osallistua sellaisen asian käsittelyyn tai ratkaisemiseen, jossa hänen yksityisen etunsa saattaa olla ristiriidassa tiekunnan edun kanssa.

Millaiset asiat tällaisiksi katsotaan taitaa olla pitkälti tulkinta-asia. Jos esimerkiksi hoitokunnan jäsen huolehtii tien aurauksesta talvisin ja lanauksesta kesäisin katsotaanko hänen jääviksi tilinpäätöstä käsiteltäessä? Aika näyttäneen miten tätä lainkohtaa tulkitaan. Riitaisissa tiekunnissa tämä lienee yksi kohta, josta voi syntyä erimielisyyksiä.

Toimitsijamiehen ja hoitokunnan tehtävissä ei käytännössä tule tapahtumaan kovin suuria muutoksia. Suurin muutos koskenee tiekunnan oikeutta antaa lupa yhdyskuntaa palvelevan maahan sijoitettavan johdon ja siihen liittyvän vähäisen laitteen sijoittamiseen tiealueelle. Kiinteistön omistajan suostumusta ei tällöin tarvita.

Käytännössä suostumuksen tiekunnan puolesta antaa toimitsijamies tai hoitokunta, joiden on ennen suostumuksen antamista ilmoitettava asiasta tieosakkaille. Ilmoitus on tehtävä samoin kuin tiekunnan kokoukskutsu.

Jos joku vastustaa sijoittamista 21 päivän aikana ilmoituksen saatuaan, on toimitsijamiehen tai hoitokunnan kutsuttava koolle tiekunnan kokous asiasta päättämään.

TIEKUNNAN, TOIMITSIJAMIEHEN TAI HOITOKUNNAN PÄÄTÖKSEN OIKAISU

Jos tieosakas tai muu asianosainen on tyytymätön tiekunnan kokouksen, perustamiskokouksen, toimitsijamiehen tai hoitokunnan päätökseen, hän saa vaatia päätöksen oikaisemista sillä perusteella, ettei päätös ole syntynyt laillisessa järjestyksessä tai on lain tai tiekunnan sääntöjen vastainen tai loukkaa hänen oikeuttaan.

Oikaisuvaatimus on esitettävä 30 päivän kuluessa päätöksen tekemisestä. Toimitsijamiehen tai hoitokunnan on 30 päivän kuluessa oikaisuvaatimuksesta kutsuttava tiekunnan kokous koolle käsittelemään oikaisuvaatimus. Toimitsijamiehellä tai hoitokunnalla on myös oikeus samassa ajassa ratkaista itse tekemänsä päätöstä koskeva oikaisuvaatimus. Tämäkin on lainkohta, josta joissain tapauksissa voi tulla erimielisyyksiä.

TIEKUNNAN PÄÄTÖKSEN MOITTIMINEN

Tieosakas tai muu asianosainen voi edellä mainituilla perusteilla moittia tiekunnan kokouksen tai perustamiskokouksen päätöstä tiekuntaa vastaan ajettavalla kanteella.

Moitekanne on nostettava maa- ja metsätalouden kärkeä koskeva kärkeä oikeudessa kolmen kuukauden kuluessa päätöksen tekemisestä.

Hartolan osalta kyseinen kärjaoikeus on Hämeenlinnan kärjaoikeus Hämeenlinnassa.

Edellä mainittu kanne kärjaoikeuteen on yksi suurimmista uuden yksityistielain tuomista muutoksista. Lainlaatijan ajatuksena lienee ollut riittävän asiantuntemuksen saaminen päätöksentekoon kiistanalaisissa tieasioissa, mutta muutoksella voi olla myös kielteisiä vaikutuksia tiekuntien päätöksentekoon ja käytännön tienhoitoon.

Joissain tapauksissa kynnys valittaa asioista voi kohota niin korkeaksi kustannussyistä, että tiekuntien toiminta voi kärsiä asioiden käsittelemättömyyden vuoksi.

HENKILÖREKISTERIASIAT

Vuoden 2018 toukokuussa tuli voimaan eri yhteisöjä ja yrityksiä koskeva tietosuojalaki. Lain voimaantulon myötä kaikkien yhdistysten, yhteisöjen ja periaatteessa myös yritysten pitää hyväksyä toimijaa koskeva rekisteriseloste ja informointiasiakirja. Lisäksi olisi hyvä laatia myös tietosuojaohje.

Henkilörekisteriselosteessa on mainittava muun muassa rekisterinpitäjän nimi, rekisteriasioista vastaava henkilö, rekisterin nimi, rekisterin tietosisältö ja käyttö, käytettävät tietolähteet, tietoja koskevat luovutusohjeet ja rekisterin ylläpitojärjestelmät ja rekisterin säilytys.

Käytännössä henkilörekisterissä tiekunnissa tarvittavat tiedot ovat osittain samoja, joita tarvitaan maksuunpanoluettelo laadittaessa.

LOPUKSI

Uuden yksityistielain myötä muutoksia tapahtuu ja niitä on tehtävä. Tarvittaessa voitte edelleen ottaa yhteyttä Markku Tuukkaseen yksityistieasioissa ainakin tämän vuoden ajan. Kunnan rooli tulee muuttumaan yksityistieasioissa vähäisemmäksi ja muutoksen vaikutus jää nähtäväksi.

Mukavaa talven jatkoa ja pyritään hoitamaan sekä yksityistiet että niiden hallinto mahdollisimman hyvin.

Markku Tuukkanen
toimistorakennusmestari
044 7432 240

Maija Pentikäinen – Laine
teknisen lautakunnan pj
040 7703 592